

BRASSÓI LAPOK

Főszerkesztő: SZELE BÉLA dr.

POLITIKAI NAPILAP

Felelősszerkesztő: KOCSIS BELA

ÁRA: 3 LEI Vasárnap 4 LEI	Az előfizetés ára helyben: Évente 500 lei Félévre 270 Negyedévre 140 Havonta 52 Kézbesítési díj havonta 10	Az előfizetés ára vidékre: Évente 600 lei Félévre 320 Negyedévre 170 Havonta 60 Bérmentve postán küldve	Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: BRASOV—BRASSÓ, Kapu-uca 64—66. szám. Telefonszámok Szerkesztőség 177. Kiadóhivatal és nyomda 89. sz.	Előfizetési árak külföldre: Évente 800 lei Félévre 500 Negyedévre 250 A portó díjak emelése esetére az előfizetési díj emelésének jogát fenntartjuk magunknak.	HIRDETÉSEKET Brassó kivételével kizárólag a PUBLICITÉ RADOR, BUCAREST, Strada Berthelot No. 1 vagy annak 110 k. j. a. vesznek fel. PRÓHIRDETÉSEK közvetlenül a kiadóhivatalhoz küldendő vagy bármelyik bizalmasunk útján is feladhatók	BUKARESTBEN: 4 LEI Vasárnap 5 LEI
---	--	---	---	---	---	---

XXX. ÉVFOLYAM.

BRASOV-BRASSÓ, 1924. május 19. (Étfő)

115. SZÁM

Mikor fogja már

a román belügyminiszter, a román kormány, a román közvélemény, a román igazságérzet, a román emberiség és polgárisultság megelégedni azt a számos és szüntelen barbárságot, melyvel nálunk bizonyos rendőri és csendőri közegek az alkotmányosság védelme alatt álló békés, becsületes, törvénytisztelő polgárt kezelik?

Tegnap egy újabb, felháborító és lesújtó esetét közöltük a rendőri atrocitásnak, ami Sepsiszentgyörgyön történt. Történetesen, annyi sok jóra való, jóhiszemű és ártatlan magyar után, ezáltal kivételesen egy jóra való, jóhiszemű és ártatlan román ember volt az áldozat. A lényeg azonban mégsem abban állapítjuk meg, hogy a düh és vadság vandál kitérésai rendszerint a másfajbeli, elsősorban a magyart, mivel magyar, érik, hanem abban, hogy hivatalos közegek, a rend, a nyugalom, a közbiztonság, a törvényesség hatósági képviselői rendszert csinálnak a testi brutalizálásból; a kezükbe került polgárt összeverik, összerugdossák, s emberhez méltatlan módon dobják tömlőbe és tartják és sanyargatják ott.

Azon már rég túl vagyunk, hogy parciális esetekről, nagy véletlenből került kellemlen kivételről legyen szó, ami egyéni elbírálást és a felelősség legszűkebb körre való szorítását követeli csak. Pusztán azok a rendőri és csendőri brutalitások, melyekről a sajtó, s benne elsősorban a Brassói Lapok számot adott, pedig hány ezer szörnyű és szégyenletes dolgot hallgatott el a meghurcolt félelem és megfélemlítés, elegendő annak a megállapítására, hogy a fegyelmetlenség, kulturátlanság és zabolátlan önkény fertőzött rendszerrel állunk szemben.

Vannak természetesen számosan a csendőrség és rendőrség tisztviselői és közegei körében — borzasztó volna, ha nem volnának, — akik a törvényt, az egyéni szabadságot, az emberi méltóságot, a hatósági felelősséget még azokkal szemben is ismerik, akik valamiképp követtek el, akik ellen tényleg el kell járni, s akik ellen talán szigorúbban kell fellépni. De éppen a nagy többség jóhíre, becsülete, s az intézmény jóhíre, becsülete követeli elsősorban, hogy a hatalommal való durva visszaélés ne válhasson rendszerre, s hogy azok, akik bárbar cselekedetükkel magát az intézményt, s a hivatást kompromittálták, akik bünt követtek el hivatali és emberi kötelességük ellen, méltó megtorlással részesüljenek.

Hogyan juthat egy olyan polgár, mint ez a brassói Gazdau, aki Sepsiszentgyörgyön csak a teherautóját rendbehozni szánt meg és éjjel társaival a kávéház előtt békésen beszélgetett, ahhoz a tragédiához, hogy rendőrök agyba-főbe verjék, egy piszkos helyiségbe dobják, s ott hagyják bezárva, mint valami gonosztevőt?

Szabad egy kulturállamban megtűrni ilyen rendszert? Hol van a rendőrfő, aki elsőnek vonja felelősségre a bűnös közegeket, s állása súlyával szerez érvényt megtorló akaratának? Hol van a vármegyei prefekt, aki szégyennek tartván, hogy emberek ilyen gyalázatos embertelenséget, törvénytörést ilyen gyalázatos törvénytelenéssel, uniformisba öltözött polgárok ilyen a polgárisultság elleni merényletet kövessenek el az ő birodalmában, állása latbavetésével követelje az alkotmányosság és emberiség uralmát? Es hol van a csendőri

parancsnokság, mely, bár csendfenntartó hivatását hiven teljesíti, véget veszen annak a türelmetlen és tarthatatlan állapotnak, amiről annyi gyászos és példátlan példával szolgált már a Brassói Lapok, hogy vidéki közegeinek egy része brutálisan bánik a néppel, s az egyes polgárokkal? Es hol van a belügyminiszter, hogy e tömegesetekben megnyilatkozó végzetes és veszedelmes állapotot, mely egy civilizált országhoz ép oly méltatlan, mint amennyire ellentétben áll az alkotmányosság szellemével, végre hatalmi erővel, szigorú el-

járással, elfogulatlan és emberies igazságérzettel megszüntesse?

Azonban a közvéleménynek, a sajtónak, a polgári közületeknek, a parlamentnek is tiltakoznia kell immár az egyéni szabadság és durva lábbaltiprás ellen. Románia becsülete, kulturája, presztízse és népeinek civilizatorikus hivatása tiltakozik az ellen, hogy a rendőri és csendőri brutalitás megszokott, állandó tényezője legyen a közrend fenntartásának.

Nagy akciót várunk a rendszer végleges megsemmisítésére.

A francia szocialisták nem vesznek részt a kormányalakításban

A győzelmes baloldal a kibékülést és a megériési hírdeti Millerand a frankrontó

— A Brassói Lapok eredeti távirata. —

PÁRIS. máj. 17. A választások eredményének megismerése után a franci politikának egyetlen nagy kérdése uralkodott: ki kerüljön kormányra a diadalra jutott baloldali pártok közül? A legtöbb kilátása és reménye az eredmény szerint a szocialistáknak lenne, itt azonban súlyos elvi kérdés tolt előtérbe, amelynek követelményeihez a pártnak feltétlenül ragaszkodnia kell. Ez pedig az, hogy a szocialisták koalíciós kormányban nem vehetnek részt. Erre nézve Leon Escoffier, a szocialisták egyik vezére a Chicago Tribune-ben fejtette ki álláspontját, amikor kijelentette, hogy véleménye szerint

a szocialisták nem vesznek részt az új kormányban,

minthogy az amszterdami értekezlet határozata szerint a szocialisták nem vállalhatnak más pártokkal társulva kormányalakítást, hanem meg kell várniuk, amíg elég erősek az egyedüli kormányzásra. Escoffier véleménye szerint

a kormányt a radikálisoknak és a baloldali köztársaságiaknak kell megalakítaniuk és pedig Brianddal, mint elnökkel és De Monstier szenátorral, mint pénzügyminiszterrel.

Meggyőződése szerint

októberre a szocialisták elég erősek lesznek arra, hogy egymagukban vállalkozzanak a kormányzásra.

s idk ők a most megalakuló kormányt, csak ideiglenes, átmeneti kormánynak tekintik s ennek a jumenban megalakuló átmeneti kormánynak lesz a feladata, hogy az országot pénzügyileg megerősítse.

Escoffier nyilatkozatának legérdekesebb és legfontosabb része, amelyet az eljövendő szocialista kormány külpolitikájáról mondott, s amely szerint reméli, sikerülni fog a jóvátétel kérdését a szövetséges államok és Németország barátságos megegyezésével rendezni és hogy

a szocialisták hajlandók bizonyos fokig a jóvátétel és a körtérítés összegét mérsékelni

Ez a nyilatkozat azonban még, úgy látszik, neg émeszen fedi a szocialista párt álláspontját, mert egyrészt a sajtó még mindig a szocialistákkal együ-

működő kormány lehetőségéről cikkezik, amelynek élén Herriot állana, sőt maga Herriot is folytatja erre irányuló tanácskozásait. Az az angol sajtó, amely a francia nacionalista politikát támogatja, s ezek között főként a Daily Mail, arra számítva, hogy Herriot lesz a kormány elnöke, máris igyekszik Herriot-t a régi politikára hangolni, a következőket írva: Ha Poincaré Herriotot követi, úgy nem fenyegetheti az a veszély, hogy a Poincaré által inaugurált politika megváltozik, vagy pedig, hogy a Ruhr-vidéket kiűritik. Herriot sokkal jobban ismeri Németországot, ahol bizonyos áramlatok Luden-dorffot igyekeznek hatalomra juttatni, de ismeri Angliát is, s tudja jól, hogy az angol-francia együttműködés biztosítja a megértést.

Macdonald és Poincaré levélváltása

Poincaré tegnap Macdonald angol miniszterelnökhöz magánlevelet intézett, amelyben nagyon barátságos és szívélyes hangon festi a francia-angol viszonyt, de sajnálatát fejezi ki afelett, hogy a chequeroi találkozó nem történelik meg. A levélben még megemlékezik Poincaré a szakértők javaslatáról, arról elismerőleg nyilatkozik s megállapítja, hogy azt egyhangulag mindenkinek kötelessége elfogadni. Levelét ama kívánsággal fejezi be, hogy Európa helyreállítása érdekében hamarosan befejeződik az akció.

A levélre Macdonald ugyancsak megleghatú választ küldött, amelyben sajnálatát fejezi ki a chequeroi találkozó elmaradásán.

„Kibékülés a nemzetközi megegyezés szellemében“

A Wolff-ügynökség ugyancsak érdekes jelentést közöl, amely újabb bizonyítéka annak, hogy a helyzet a francia választások nyomán tisztázódik. A jelentés szerint Herriot, Painlavé és Leon Blum kijelentették a Havas-ügynökség tudósítója előtt, hogy

Millerand oka a frank súlyedésének

A Quotidien mai számában formálisan megvádolja a kormányt, a nemzeti blokkot sőt Millerand személyét is, azt mondván róla, hogy a frank zuhanását maguk idézték elő, de úgy tervezték, hogy a zuhanás a választások után, az ellenzék győzelme esetén történjék meg. A terv visszafelé sült el s közvetve a kormány bukását idézte elő.

Általános amnesztiát ad az új kamara

Beavatott francia politikai körök szerint az új kamara első törvényhozási tevékenysége az általános amnesztia kibocsátása lesz. Az amnesztia visszaadja a politikai életnek Cailleux-t is, s úgy a sajtó, mint pedig a politikusok sokat foglalkoznak Cailleux személyével, aki rövidesen visszatér az aktív politikára, sőt a radikális szocialisták a szenátusba is szeretnék bevinni.

Benes Rómában

Olasz-cseh szerződés készül

ROMA, május 17. Benes Ede cseh-szlovák külügyminiszter tegnap este ideérkezett, s ma délelőtti már megtörtént az első találkozóssa Mussolinivel. A tanácskozást valószínűleg még folytatják, s Benes holnap este Milánóba utazik. Az olasz sajtó üdvözlő cikkeket ír Benes látogatása alkalmából, s a Messagero biztosra veszi, hogy ez a látogatás az olasz-cseh viszonyt még szívélyesebbé fogja tenni, s ez a közeledés politikai téren is előnyökkel fog járni. A Corriere d' Italia Benes látogatásától várja, hogy a

a kisantant most új formában fog feléledni,

s egyesíteni fogja magában Lengyelországot is. A látogatás Romániával is szívélyesebbé teszi a viszonyt, viszont biztosítja magának Olaszország tevékeny közreműködését. Ennek az új kisantantnak azután nem lesz egyetlen célja az, hogy rendőrként vigyázzon a békeszerződések végrehajtására.

A cseh-olasz viszonyról egyébként Benes külügyminiszter a Tribuna munkatársa előtt nyilatkozott, s a folyamatosan levő tárgyalásokról a következőket mondta:

— A fontosabb politikai kérdések egyike, amelyek szóba kerültek, elsősorban a béke fentartása a szerződések értelmében; másodsor tárgyalunk a középeurópai viszonyok megjavításáról, főleg Csehország szomszédaival; harmadszor: olasz-cseh megegyezés kötése középeurópai viszály esetére. Látogatásának negyedik oka, pedig az, hogy Csehország csatlakozni akar az olasz-jugoszláv szerződéshez egy újabb olasz-cseh szerződéssel.

Benes a cseh-francia szerződésről kijelentette, hogy ez a szerződés nem érdekl Olaszországot, mivel az kizárólag Németország ellen irányul.

Minden jelentős piacon jegyzik a magyar kölcsönt

BUDAPEST, május 17 A nemzetgyűlés június második felében valószínűleg hosszabb nyári szabadságra megy és alkalmasint csak október elején ül ujból össze. Ez azonban nem hátráltatja az ujjáépítési kölcsön kibocsátását, ami a Nemzeti Bank megalakulása után megtörténik.

Mivel az eddigi megállapodások szerint a magyar kölcsönjegyzés tekintetében nincs egyes kijelölt pénzpiacokra utalva, mint az osztrák kölcsön volt, a magyar kölcsönt nemcsak Londonban és Párisban jegyzik, hanem ugyanakkor Milánóban, Rómában és Zürichben is és Magyarország a legkedvezőbb ajánlatot fogadja el.

Adassék becsülete a halottnak

Hogyan temették el a szovátai esperes-plebánost? Majláth püspök rendelete a hívekhez

A Brassói Lapok tudósítójától.

MAROSVÁSÁRHELY, május 16. Harmincnégy esztendői érdemekben gazdag paposkodás után elhalálozott a napokban Garda dDenes szovátai esperes-plebános. Az erdélyi katolikus egyházmegye kiváló adminisztratív-tehetséget vesztett az elhunytban, aki dolgoz, munkás életének egy-egy decennumát a nevéhez és agilitásához fűződő alkotásokkal ünnepelhette.

Néhány való Gazda Dénes esperes-plebános is közös utját járta a jó papoknak, akiket ez az úgy nem mindig vezet a megbecsülés és elismerés jutalmához. Gazda Dénest sokan szerették, ám sokan is gyűlöltek, mért a gáncsos kodók gyűlöletébe a tiszta ítélőképességnek és józan megértésnek utolsó helyet juttat az indulat.

Különösen az érzéki nehezített a hívek egy része az elhunyt plebánosra, mert eladta az egyház ordoját, amelyből a hívek addig sok egyéni hasznot láttak. Az erdőt Sándor János volt magyar belügyminiszter vette meg s tovább adta az Agrár-Banknak, amely a Közközlővel Fajpári Részvénytársasággal kitermelte. Az erdőt tulajdonképpen egyházközségi gyűlési határozattal bocsátották eladásra azért, hogy az összeg kamatait kepevétségre fordítsák s ezzel is a hívek terheit könnyítsék.

Gazda Dénes itt is jól akart, de nem volt szerencséje. Közbejött a háború, eltolódott a fizikai és értékhatárok, a pénz ott maradt Magyarországon valamilyen rossz részvényben, s különben is olyan nevelésesen csekély összegre zsugorodott az értékmérés mai viszonyai között a hozama, hogy Gazda Dénes apostoli egyszerűségű konyháján még a kenyert sem fedezhették azzal. Vissza akart volna térni a kepeztetéshez, de ellenfelei úgy tartották, hogy a pap éljen meg az Isten igéjével, míg a földi javak falatai csak az ő gyomrukra gyönyörködtek. Gazda Dénes ebbe is beleugorott. És huzta a falusi lelkészek nehéz jármát, tovább, míg magához nem szólította az Ur.

Csalódna az, aki azt hinné, hogy a sírgödörnél megszűntek az indulatok. Szovátán másként gyűlölnék az embereket. S a hívek ama része, amely életében is sok keserű percet szerzett ennek az elhunyt papnak, kidobta az ököljog akaratát a tömegbe:

Gazda Dénest nem szabad a cinteremben eltemetni!

Es a szovátai esperes-plebánosát ott ravatalozták fel papi lakásán, mint más egyszerű hívet egykori eklézsiájának.

Kicsid Béla parádi plebános keresztényi és katartási kötelességből a nemes emberek lobogóját meghajtotta Gazda Dénes emléke előtt, s az egyház önmagukról megelégedett híveinek eljárását táviratilag jelentette be gróf Majláth Gusztáv erdélyi püspöknek, aki nyomában elrendelte, hogy

Gazda Dénes ravatalt a templomban kell felakasztani s temetését a cinteremben kell előidézni.

Addigra azonban már megásták a gödört Gazda Dénes tetemének a cinterem kerítésén kívül. És a halott nem tiltakozott az ellen, hogy egy munkás, teremtmény élet alkotásainak joggal kijáró megbecsülés koszorúját meg a kegyelet. Elfogadta ezt az utolsó hajlékot let pillanataiban se kímélje a gyűlöls, amellyel hívei jutalmazták vergődéseit, munkáját.

Es amint gondolatban elhaladok a Gazda Dénes saját költségén épített szovátai menház előtt, amelyben ma is hajlékot találnak a gyanúsításra szólul szegények, úgy érzem, hogy ezzel a tetemmel nagy igazságtalanság történt, amelyet a szovátai eklézsiának repa alánia kell. Akar püspök szöveit, akar a nemesség gondolkodása híven keresztényi bírálatát. Mert ha igazunk, ha már a papi erények teremtő munkássága ma a sírban is a hűtlanság és szűkölködés székében.

Pribicevicsnek nem sikerült a kormányalakítás

Radics Magyarországot is meghívta a kisebbségi konferenciára

BELRAD, május 17. Trifkovics Mar kó, a király által designált miniszterelnök, mint ismeretes, tegnap visszadta megbízatását, és kijelentette, hogy a jugoszláv parlament jelenlegi helyzetében nem vállalkozhatik kormányalakításra, különösen pedig képtelen megalakítani a nemzeti koncentráció kormányát.

Sándor király Trifkovics elhatározásának tudomásu vételére után maga elé kérte Dovidovicsot, Korosecet, a katolikus párt vezérét és Spaho dr.-t, a boszniai mohamedánok főnökét.

A tanácskozások következményeképpen a király Pribicevicsot bízta meg azzal, hogy a kormányalakítás ügyéről tárgyaljon, aki már fel is hívta

a horvát blokk és a csatolt területek pártjait, hogy vegyenek részt a kabinetben

természetesen azzal a feltétellel, hogy Radicsal és politikájával szakítsanak.

A jelenlegiek szerint a horvátok ezt a feltételt visszautasították, s a helyzet

ma az, hogy Pribicevics is kénytelen lesz visszaadni a megbízatást.

Az ellenzéki sajtó, a kormányváltással foglalkozva, arra mutat rá, hogy az ellenzéki pártokkal való tanácskozás szemfényvesztésnél nem egyéb: hiszen a katonai liga, amely jóformán kezében tartja a hatalmat, sem mi körülmények között sem engedné meg sem az alkotmány megváltoztatását, sem pedig a csatolt területeknek az autonómiáját.

Mindenne kísérletek után, úgy látszik, nem marad egyéb megoldás, mint amire eredetileg gondoltak: új választások a Pasics-kormány vezetése alatt.

Belgradból érkezett távirat jelenti, hogy Radics a magyar kormányt felkérte, hogy küldje el képviselőjét az általa rendezendő kisebbségi konferenciára. Az egész jugoszláv sajtó szinte egyetemesen felhívja a kormányt, hogy tegyen a magyar kormánytól lépéseket abban az irányban, hogy Radics meghívását se fogadja el.

Kik árulták el 1917-ben az olaszoknak az osztrák-magyar frontot?

Megdől a legenda Zita királynőről Pivlo volt tartalékos százados most megjeleni két könyve

A Brassói Lapok tudósítójától.

BÉCS, május 16. Két érdekes könyv jelent meg a minap Hamburgban az SMS legionáriusok követségének kiadásában. A könyv szerzője Pivlo Lajos dr. volt tartalékos császári és királyi százados, a ki nyíltan bevallja, hogy 1917-ben ő és szlovén bajtársai árulták el az olaszoknak az osztrák-magyar frontot. Pivlo könyvének (Jablanc med frontama, Ahnák a frontok között és Vulkanske bla Vulkáni talaj) történelmi jelentősége van, mivel az 1917. évi árulás után az a ma is elterjedt legenda keletkezett, hogy a monarchiát az olasz pármiai családból származó Zita császárné és királyné árulta el az olaszoknak. Ez a legenda ugyan nevetséges, azonban mindeddig megcáfolni nem lehetett, mivel az osztrák-magyar hadvezetőség a kudarcokat árulásokat gondosan elfoltalta, úgy, hogy mindeddig sem mi adat nem állt rendelkezésünkre, hogy tulajdonképpen kik követelték el a kétség kívül megtörtént árulást? A főáruló, Pivlo Lajos dr. mostan magja jelentkezik és részletesen elbeszéli az árulás történetét. Így tehát az ő könyveiből felelté érdekes, addig ismeretlen dokumentumokat nyerünk a háború egyik soradöntő fázisából. A Brassói Lapok bécsi szerkesztősége a következőkben közli Pivlo dr. könyvének azon részleteit, amely teljesen tisztázzák a legendászerű 1917. évi árulást.

Mlejnák szakaszvezető elmondja

1917 július 10-én egy olasz repülő jelent meg a Val-Sugana-i osztrák-magyar lövészárak felett és egy csomó rőpcédulát szórt le.

Az osztrák parancsnokság a szakaszparancsnokoknak szigorúan meghagyta, hogy gyűjtsék össze és a hadosztályparancsnokságnál adják le ezeket a cédulákat. Ez a parancs Pivlonak, aki akkor még főhadnagy volt, kapóra jött. Az olasz pilóta a Spore közelében levő tábori árkálásoknál is ledobott néhány csomag rőpcédulát és Pivlo felajánlotta, hogy megbízható patrúillok által összegyűjtik ezeket a veszélyes zónában levő cédulákat. Az egyik ilyen patrúillok Mlejnák szakaszvezető vezette. A kicsiny csapat csupán tal bosnyák katonából állott. Az esti félhomályban kiugrik az árkásból. Mlejnák először Pivlo előbb átadta neki egy csomagot, amely az osztrák-magyar állások skicceit és terveit tartalmazta, és megbízta, hogy alkalmas pillanatban szökjön meg a vele levő egygyű bosnyákoktól és később, ha visszatér, hazudjon el mindent. A bosnyákok fényes eszakkamar elvezették parancsnokukat, mire elhatározták, hogy megvárják. Közben nyugodtan eltek. Mikor azonban parancsnokuk még váratlanul sem tért vissza, elhatározták, hogy visszafelé állnak be és jelentik a szakaszvezető eltűnését. Mlejnák szakaszvezető közben az olaszokhoz szökött át és azonnal elmondta, hogy fontos dolgot tudott közölni az olaszokkal. A 18. tüzér hadosztályban végbement legújabb vál ózások leírását hozta elmesélte Pivlonak, hogy a 18. tüzérparancsnokság a Mlejnák szakaszvezető által küldött levelet és skicceket megbecsülhetetlen értékeknek tekintette.

maga Cadorna generális is tanulmányozta az anyagot. Majd megkérdezte Pivlot, aki Paolini néven mutatkozott be, félve az osztrák-magyar ellenspionázstól, hogy hívják tulajdonképpen és hová való. Mikor Pivlo megmondotta valódi nevét és közölte, hogy Marburgban középiskolai tanár, az őrnagy azt válaszolta, hogy Marburgot nagyon jól ismeri, az ő neve nem Inzif, hanem fordítva Finzi és a háboru kitörése előtt Budapesten volt katonai attasé. Miután az őrnagy is leplezte inkognitóját, kabátzsebébe nyúlt, 10 ezer koronát vett elő, és azt Pivlo kezébe akarta nyomni, az azonban visszautasította.

Az őrnagy ezután a belpolitikai helyzetről kért felvilágosításokat és megkérdezte, vajon milyen hatással volt az osztrák katonákra Stürgh osztrák miniszterelnök meggyilkolása Adler Frigyes által. Mikor Pivlo közölte, hogy az osztrák lakosság javarésze teljesen indifferensen viselkedik a tettel szemben, Finzi csodálkozva fejt csóvált. A bucsuzás előtt Pivlo megkérte Finzi őrnagyot, hogy figyelmeztesse az olasz parancsnokságot arra, hogy az olasz tüzérség az osztrák-magyar tábori őrségek lövéldőzéseire azonnal néhány a Telve és Castellnuovo községek bejáratára irányuló nehéz gránáttal feleljen. Ezzel meg akarta akadályozni, hogy a magasabb parancsnokságok az ő századának frontjához közeledjenek. Finzi megígérte az intervenciót és néhány azzapi olasz újságot adott át.

Nem leghet százsz zészló állami épületeken

A belügyminiszter rendelete a brassomegyei prefektúrán

BRASSÓ, május 17. A brassomegyei prefektúrához ma áviralati rendelet érkezett a belügyi kormánytól, amely szerint a jövőben nemzeti ünnepek alkalmával középületek az ország egész területén csak román nemzeti színű zászlókkal lobogózhatók fel. A 3585 sz. alatt kiadott miniszteri rendelet kifejezetten megtiltja azt, hogy az állami épületekre százsz színeket tűzzenek ki.

Magánépületek fellobogózhatók ugyan a százsz nemzetiszínű zászlóval, azonban a román lobogónak is ott kell lennie és ennek nagyságára nézve egyformának kell lennie a százsz zászlóval. A rendelet a százszságra nézve újabb sérelmet jelent, mivel az erdélyi százslakta városoktól és falvakban a magyar világban, valamint az imperium átvétele után mindeddig százsz lobogók is lengtek az ünnepeken.

A rendelet intézkedése értelmében a jövő héten megtartandó egyesületi ünnepen már csak román zászló tűzhető ki a brassói városháza épületére.

Szaküzlet

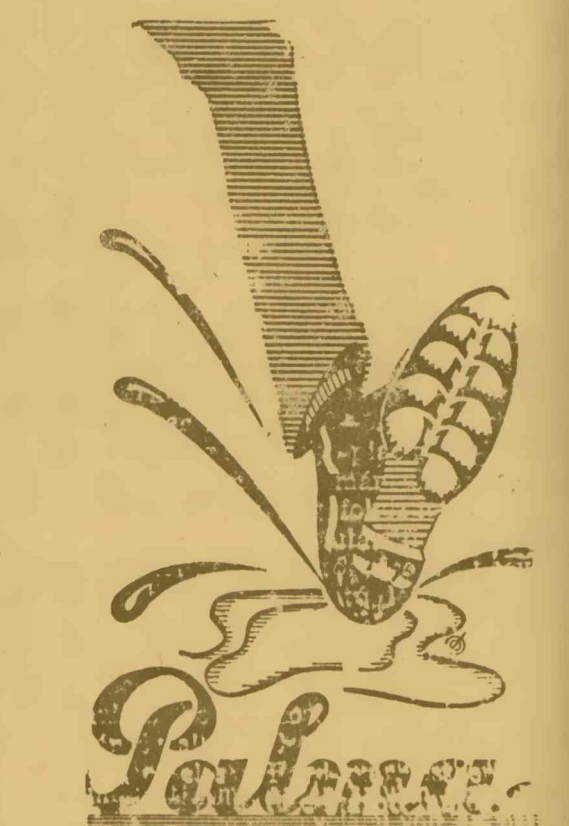
írógépek

részére, valamint javító műhely.

Hans Cloos

BRASSÓ --- JEGESVÁR

Fekete-u. 19. Kut-tér 1.

kancuk-talpvédő

kancuk-sarok

megvéd nedvességtől és meghűléstől

A zsebtolvajok purgatóriuma...

Ahogy Marosvásárhelyen védekeznek ellenük — Egy évig elkerülték a várost

MAROSVÁSÁRHELY, május 17. Efelőlani egy óra. A rendőrség nagy, sárgaépülete előtt három monoklis ur kíséri a muzsa három papnőjét a festett deszkák világa felől a színes negyedórák révé felé. Bent a rendőrségi épületben, nagy a sürgés-forgás. A derék legények puskával, szuronnal, rövid löfegyverrel felszerelve szoronganak a kapuközben. Valami nagy dolog készül... Szkiten a legügyesebb nagyromániai nyomozó és Szilva bűnügyi kapitány hálk parancsokat osztogatnak. Az egyiknek lista van a kezében. Nehány név rajta. Mélyseges titkot takar valamennyi. Beng-runk egy álmos konflis rozoga, szárazföldi déreglyéjébe, s csak úgy megszíról lopózkodunk a fegyveres menet után.

Öt percig se kocogunk. Már fel-fel-tűnnek a külvárosi lámpák és birkóznak a felhős égről letűkrődő szennyszárga holdsugarakkal. A rendőrök apró csoportokba tagozódnak. Megszállják a két gyalogjárót s óvatossá léptekkel haladnak tovább egy proletár-ház felé, a mely száználmas külsejével egy álomszerűen ideális kommunista-nagyhatalom koronázatlan Cézárjának is méltó rezidenciája lehetne. Félálomban baktató konflislovunk felnyerit. Megérezte, hogy célnál vagyunk. Egy rendőr meg-üt halkan az ablakot. Semmi felelet... Uj kopogás... A félvilágos éjszakában mintha csontokat ütne össze valaki... Megint semmi válasz... De halkan ajtó nyílik, s egy alak akar beleugrani az éjszakába... Szkiten keze már szorongatja is a nyakravalóját. A rövid dulakodás még tart, amikor egy második alak jelenik meg a lopva megnyitott ajtóközben. Egy rendőr ölelő karjaival megemti a rendőrtiszteket készen álló kocsija számára, amely már robog is velük a nagy sárgaház felé.

— Tehát mind a ketten itthon vagyok? — kérdi Szilva kapitány. Hol a harmadik?

— Nem tudjuk. Nem láttuk már évek óta! Válaszolják egyformán, mint ha egy lapról olvasnák a kérdésre adandó választ.

— De azt mégis csak tudjátok, hogy ő lopta el a szavátai Timár Jánosné 12.000 lejét?

A puhitási művelet nyomában megkezdődik. Semmi sem használ. Talán mert ebben is több az emberség a vásárhelyi rendőrségen, mint egyebütt. Ez a rendőrség — dicséretére legyen mondva az ott uralkodó szellemnek — sohasem volt a bikacsőkös vasókölt fontolgatás nélküli alkalmazója. S ha nagyrájkán voltak is eltévlyedések: ezek a pillanatnyi kilobbanások a temperamentum gyújtószikrájából fakadtak. De a zsebtolvajokkal szemben más teóriát vezet be a gyakorlatba. S vajjon a vonatok, pályaudvarok, országos vásárok, hetipiácok, éttermek, és ünnepélyek névtelen és titokzatos hosszukezei, amelyek akkor is sikeres operációkat hajtanak végre a tulhizott zsebekben, amikor egyáltalán nem kér tőlük beavatkozást az ember, visszavonulnának-e csak egy pillanatra is, ha láthatatlan szálakkal egybefűzött társadalmunkat a terror meg nem félemlítene?

Szilva kapitány jól ismeri az eszközöket, amelyekkel rájuk hatni tud. Egy évvel ezelőtt egymást érték Vásárhely vidékén a zsebtolvajlások. A tettesek ügyes fortélyal mindig kisiklottak a rendőrség karmaiból, s ha csapdába is estek később, közben nem szüntették meg hadjáratukat a tömött pénztárcák ellen. Ekkor fogant meg Szilva agyában az a gondolat, hogy óvórendszabályokat alkalmazzon. Össze fogdostassa a zsebmetszők nyilván tartásában szereplő egyéneket s néhány napon keresztül éreztette velük a zsebtolvajok és a rendőri intézmény vagyonjogi felfogásának eltéréseit és annak következményeit. Ebben a leckében aztán szerepeltek olyan eszközök is, amelyeket a „codul penale” nem ismer. De az eredmény egyszerű volt. Egy kerek évig elkerülték Vásárhelyt a zsebmetszők, csak

hogy megszabadítsák ott lakó társait Szilva kapitány mód szerétől.

A zsványssolidaritásnak erős falanszán most újra rést ütött valaki. S ez az éjszakai kaland jelentette a re-torziót. A szervezett társadalom eszközét, harcát a felborítás és az anarkia elemeivel szemben. Az elfogottak nem lopták meg Timár Jánosné. De

Még mindig nem biztos a nemzeti párt és a parasztpárt fuziója

A tanácskozások állandóan folynak

A Brassói Lapok bukaresti tudósítójától.

BUKAREST, május 17. A nemzeti párt és a parasztpárt fuziója körüli tanácskozások legutolsó fázisa az volt, hogy a két párt vezetői negyvennyolc órai időt adtak arra, hogy a két párt közös bizottsága kidolgozza a közös programot. Azóta már eltelt negyvennyolc óra, azonban — ugylátszik — még nem tudták megállapítani a közös működés módját. Ezt a szünetet a nemzeti párt vezetői most arra használták fel, hogy Erdélybe utazzanak, s Maniu Temesvárra, Staro pedig Aradra utazott.

Mindketten kedden térnek vissza Bukarestbe, s újból folytatni fogják a tanácskozásokat. A nemzeti párt részéről Goldis feltétlen hívó a fuzionak, és Maniu Gyula magatartásában is határozott változás vetődött észre.

Mindazonáltal ma még politikai körök szerint — nem szabad biztosra venni, hogy a két párt között a fuzió tényleg létrejön.

Erzerum borzalmas éjszakája

Ötszáznál több halott, ezernél több sebesült

A Brassói Lapok tudósítójától.

A Brassói Lapok ma reggeli számában rövid távirati jelentés alapján már beszámolt arról, hogy Törökországban, Erzerum környékén földrengés óriási pusztításokat okozott. Az újabb jelentések szerint a földrengés arányai oly hatalmasak voltak, amelyek jelentőségükben elérik az utóbbi évek földrengési katasztrófáit.

Az első lökés reggel négy óra husz perckor volt érezhető s az néhány másodpercig tartott. Az emberek ezrei a félelemtől reszketve rohantak ki az utcákra, s alig néhány perccel múlva már a második lökés is érezhető volt, amely sokkal hosszabb ideig tartott.

A földrengés Zarichioi, Boziran, Azal, Ardos, Horosan, Samahon, és Chirich községeket részben elpusztította s annak nyomán a házak ezrei dőltek romba. A földrengés rettenetes hatása leginkább Sarichamiehe vidékén volt érezhető.

Ahol a földrengés végigpusztított, ott borzalmas jelenetek játszódtak le. Asszonyok gyermekeikkel karjukon, állmaikkal felriasztva a rémüléltől eszüket vesztve rohantak ki az utcákra. Samahanonban többen megőrültek s igen sok gyermek, akik az első lökés után képtelenek voltak menekülni, a házak romjai közt lelték halálukat.

Azokban mindössze tíz ház maradt épve, a többi romhalomra lett.

Kolban Erik előadása a népszövetség feladatáról

Nem nyilatkozik a kisebbség, kérdésről

A Brassói Lapok tudósítójától.

KOLOZSVAR, május 17. Kolban Erik svéd tudós tegnap az egyetem aulájában előadást tartott a népszövetség feladatáról. Az újságírók közül néhányan felkerestek a tudóst Astoria-szállodai lakásán, hogy interjút kérjenek tőle. Kolban Erik nagyon udvariasan fogadta az újságírókat, s kijelentette, hogy már az elmúlt évben megismerte a város kulturális intézményeit, s akkor azzal az impresszióval távozott Kolozsvárról, hogy egy hatalmas kultur centrumot ismert meg. Ezuttal azért jött, hogy előadásaival ismertesse meg a népszövetség alapszabályait, továbbá azokat a nevezetes eredményeket, amelyek a népszövetség eddigi működése során elért, végül azt a perspektívát akarja feltárni, amely a népszövetség jövő fejlődését lehetővé teszi. Előadta, hogy eddig Közép- és Kelet-Európának több államában tartott felolvasásokat, így Bulgáriában, Török- és Görögországban is. Arra a kérdésre, hogy mit tart a népszövetség legnagyobb sikerének, azt válaszolta Kolban, hogy nem lehet és nem szabad sikerekről beszélni, legfeljebb csak egy erős koncepciója, kitartó munkájáról, amelynek attributumai azok a különböző irányokba ágazó lépések, amelyek a céljok — érdekeik — megvalósítását szolgálják.

pionirjai az egy év óta Marosvásárhely vidékéről elvonuló hadnak, amelyet az érzelmek közössége tömörített egységgé. Ez a had most újból jelentkezik. A székelő körvasut utasai állandó remegésben élnek. Sőt a Timár Jánosné esetével már a városba is bevonult. Nincs kétségünk benne, hogy a rendőrség ezuttal is megszabadít minket e had katonáitól és fosztogatásaitól.

Négy halottja van egy robbanásnak

Sulyos szerencsétlenség Karánsebesen egy artézi kut furásánál

A Brassói Lapok tudósítójától.

TEMESVAR, május 17. Karánsebesről borzalmas katasztrófa híre érkezik. A szerencsétlenség egy artézi kut furása közben történt, s nem kevesebb, mint négy halott és négy sulyosan sebesült áldozata van. A szerencsétlenség körülményeiről az alábbi hír jött Temesvárra:

Karánsebesen óriási izgalmat kiváltó robbanási baleset történt. A Faipari Részvénytársaság artézi kutat furatott, miközben a furó legutóbbi kemény talajhoz ért. A munkások erre dinamitpatront akartak leengedni a kutba, hogy ezzel végezhessek el a megfelelő robbantásokat. A dinamitpatron felrobbant, mivel azonban a kánóc túl szígosan rövid volt, a felrobbant dinamit szilánkjai sulyos kárt tettek a furással foglalkozkodó munkásokban.

Kammermann munkást, aki a kánócot kezében tartotta, a felrobbant dinamitpatron darabokra tépte.

Ugyancsak még a helyszínen elpusztult a katasztrófa következtében Stankovics, a Faipari Rt. igazgatója, aki állandóan a furási munkálatoknál tartózkodott, továbbá Banninger lakatos és egy másik munkás. Ezenkívül több sulyos és több könnyű sebesülés történt. A sebesülteket a kórházban ápolják.

Az ottani rendőrség megindította a nyomozást annak megállapítása végett, hogy kit terhel a felelősség a végzetes szerencsétlenséget.

A legutóbbi táviratunk a következőképpen adja elő a karánsebesi katasztrófát: Már több, mint egy esztendeje furnak artézi kutat az örményesi Faipari Rt. újkaránsebesi üzeménél. Tegnap körülbelül 100 méter mélységben sziklára akadt a furó. A szikla felrobbantása végett dinamitpatront készítettek. Kammermann Ervin, a furnir-osztály vezetője meggyújtotta a kánócot, de az rövid volt és így

a kánóc a kezében robbant fel s a robbanás a szerencsétlen embert izekre szakította.

A szerencsétlenségnél meghalt még Stankovics üzemigazgató, Wanninger Ferenc lakatos és Harmat Márton munkás is. Az ügyészség megállapította, hogy az áldozatokon kívül mást nem terhel felelősség. A katasztrófa áldozatait ma temetik el.

Mégsem szabad a japánoknak a bevándorlás Amerikába

WASHINGTON, május 17. A képviselőház után ma a szenátus elfogadta hatvankilenc szavazattal kilenc ellenében azt a törvényjavaslatot, hogy július elsejétől tilos a japánok bevándorlása az Unióba.

Trasslisztet,

trasscementet, mész-kölisztet, terrázó-anyagot (mozaik) és l. a. oltatlan falimesztet szállít

Friedmann Áron

Racoșul de jos — Alsórákos Brassó mellett.

Üzleti könyvek
Levéltrendezők
Gyorsfüzők

“E O S”

helybeli műhelyek gyártmányai.
Legjobb kivitel, olcsó árak.

Raktár:
Eduard Kerschner, Brassó.
Kapu-ucca 21 sz.

A. KOVÁCS A.

URI-DIVAT SZABÓ
BRASSÓ,
Weisz-Mihály
ucca

Tüdő

előző teljesen beavatott Veres
gyógyász. Mészáros-
Teljes körű rendesen szük-
seges átlag ára 300 Lei
bérmentve. Veres L. Sas-
gyógyászati Lapok 201 sz.

baj, Mellbeteg-
ség, Sápör
(Lloyd 1198)

2001
3
Száll. BCU Cluj

8089/1924. tan. szám.

HIRDETMÉNY.

A helybeli Brassóvármegyei földművelési tanács (Consiliatul agricol) 981/1924. számú megkeresése alapján ezenel közhirrre tesszük, hogy a házhelyek parcellázása és kiosztása az agrártörvény 94. cikke alapján kisajátított állami földekből, amelyek a város határáról egy 1000 méternyi körzetben fekszenek, a legközelebbi időben fog végrehajtani.

Miután azonban a vármegyei kisajátítási bizottság (kerületi bizottság) által összeállított névjegyzékben foglaltak közül igen sokan a város által összeállított jegyzékbe is be vannak írva a parcellázott városi belterületekből kiosztandó házhelyekre vonatkozólag és miután nem engedhető meg, hogy egy és ugyanazon személy ugy a várostól, valamint az államtól kapjon házhelyet, a fent említett megkeresés alapján az összes érdekelt feleknek tudtul adjuk, hogy kötelesek legkésőbb f. évi május hó 25-éig vagy a földművelési tanácsnál, Lópiac 30 sz., vagy a városi tanácsnál (gazdasági ügyosztály, Ötvös-ucca 5, II. emelet 3) írásbelileg közölni, hogy az említett két kategóriából melyik földből kívánnak részesedni.

Brassó, 1924 május hó 17-én.

9200

A városi tanács.

8517/924. tan. szám.

HIRDETMÉNY.

Ezennel közhirrre tétetik, hogy a heti vásár Brassóban az ünnep alkalmából péntek helyett csütörtökre, f. évi május hó 22-én fog megtartatni.

Brassó, 1924 május hó 14-én.

9201

A városi tanács.

VATA DE IOS (ALVÁCZA)

kénés és szénsavas gyógyfürdő. Csodás és páratlan eredménnyel gyógyít: reumát, csúzt, köszvényt, ischiást, lobosodást, bénulást, viszertágulást, aranyeret és mindenféle női bajokat.

Közvetlen vonatok Aradról. — Kérjen prospektust. Az igazgatóság.

558

1000 kg. aprított

T Ű Z I F A

Lei 700.— házhoz szállítva.

TONSCH ANDRÁS FAKERESKEDŐ:
WEISZ MIHÁLY-UGCA 29.

TELEFON 283.

2064

NŐI ÉS FÉRFI CONFECTIO!

NYÁRI NŐI KABÁTOK ÉS COSTÜMÖK, EREDETI FRANCIA MODELLEK
FÉRFI ÖLTÖNYÖK ÉS RAGLÁNOK NAGY VÁLASZTÉKBAN, OLCSÓ ÉS
SZABOTT ÁRAK MELLETT CSAKIS

N.V. & O. Westemean cégnél,

Brassó

kaphatók.

Kicsinyben Kapu-u. 27.

Nagyban Weisz Mihály-u. 18.

GH. SOCI

Értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy a Kapu-ucca 27. szám alatti modern

posztó-áruházamat

folyó hó 19-én, hétfőn megnyitottam, melyet felszereltem az idény legújabb divatu férfi gyapjuszövet ujdonságaival, melyeket

külföldről,

főleg

csehországi gyárakból importáltam.

Az áruk minősége és a feltűnően jutányos árak minden vásárlót ki fognak elégíteni.

Áruházamat

az összes szabó-kellékekkel dusan felszereltem.

Tisztelettel:

SOCI GYÖRGY

Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Egy szó ára: 2.— lel. — Vastagabb betűvel 4.— lel. — Legkisebb apróhirdetés ára 20

Keresek fiatal egészséges lisztadát május végére. Ajánlatok írjanak „Rendőzereit” jellegre a Brassói Lapok kiadóhivatalába.

Aki jó sérvkötőt és haskötőt akar, forduljon bizalommal az alatti céghez Leiner Gyula Brassó, Lövész-ucca a. 6. Postarét.

Megérkeztek a nyári idényre olcsó tartós szandálok és cipők az Általános Fogyasztási Szövetkezetekhez, ahol naponta friss aradi zöldség is a legolcsóbb napi áron kapható. Viszonteladónak nagy árkedvezmény. 9197

Egészséges szoptatós dadát keresek azonnalra. Cim 9184 szám alatti a kiadóban.

Eladó Tatrang községben egy 5 szobás ház melléképületekkel, cca 4000 négyzetméteres telekkel. Ugyancsak eladó a zajzoni sétány mellett villateleknek vagy bármilyen gyártelepnek igen alkalmas, cca 35,000 négyzetméter kiterjedésű telek, esetleg részletekben is. Értekezni lehet dr. Garoiu ügyvéd úrnál, Braşov, Albina Bank vagy a tulajdonosnál, örv. Forizsné, Tatrang, Banca Generală téglagyára. 9183

Ecefgyár 10 kádas, 12 hl. kontingenssel, jól működő, 10,000 lakóú városban kivándorlás miatt eladó Cim 9182 sz. alatti a kiadóban.

Tűzfatermelést, csusztatást és csusztató építést vállalom. Érdeklődők 9180 sz. alatti a kiadóhivatalhoz kéretnek fordulni.

Négyfiókos, fedeles antik szekrényke eladó. Ajánlatokat „Interzia” jellegre a kiadóhivatalba kérek. 9179

Vas- és fűszerszakmában jártas megbízható kereskedősegedet keres mielőbbi belépésre Moskovics Márton, Covasna (Kovászna). 9172

Egyszerű, tisztá, szorgalmas, megbízható és izletesen főző gazdaszonyt, ki az összes háztartási teendőket végzi, keres idősebb vidéki ur. Ajánlatok „Allandó otthon” jellegre a kiadóba küldendők. 9171

Eladó egy 12 lóerős Kühne-féle magánjáró benzines motor, egy Dröbler-féle 800-as cseplőgép teljes felszereléssel üzemképes állapotban. Ugyanott egy 35 lóerős, hat ülésses luxus-autó, egy herceséplő Zimmermann-féle eladó. Cim: Balázs Károlyné Odorheiu, Bul. Reg. Ferdinand 27. 9115

Egy 40 HP. Saurer typ 4.5 tonna hordképessé teherautó, üzemképes állapotban eladó. Mercur R.T.-nál, Făgăraş, Telefon 3.

Egy finom valódi német gvertányú mikrokópjutányos áron eladó. Érdeklődni Reich József-nél, Lapoşul-Unguresc (Jud. Şol Doboca).

Megnyílt Szejkefürdő. Nagyhatású gyógyfürdő. Rheuma és minden betegségre nyos, jódos, kénartalmu, szép fásított hely, végő. Szoba, fürdő és kócski napi ellátással. Nagy József, Odorheiu.

Keresünk szakképzett almolnárt és nőien más segédek magassőrlelt műmalmunkhoz. Ajánlatok részletesen Reşhinul-Sasesc (Szászrégen), postafiók 25. küldendők.

6 HP. gőzcseplő garnitúra használható állapotban 120,000 Leifert áll Szőlősi Samu, Odorheiu—Székelyudvarhely.

Volt vasuti főfőszivselő sürgősen használható állapotban 3 nyelvet szóból írásban tökéletesen bírja. Ajánlatok „Agilis” jellegre a kiadóba kéretnek.

Megháziasodók középkori angolul kereszény fiatallembert azon Északamerikába utazó nővel, aki utiköltségét fedezi. Nagyné St. Poschen 18.

Keresek azonnali belépésre egy ügyes szolgáló leányt. Metropol étterem, Fekete-u. 2.

Polcok és üresládák eladók. Sz. József, Hirsch-ucca 22. Ugyanott tanuló felvétetnek.

Eladó egy kisebbszéri álló gőzkazán. Cim 9205 sz. alatti a kiadóban.

Kert építkezésre, téglá, homok, fa együtt eladó. Ráma-ucca 23.

Belvárosban egy új fizethetőségű portállal bérbeadó. Kapu-ucca 61 számú eladó. Egy kőház, mely áll 4 szoba, konyha, melléképületekből, 1 és fél holdas kertből 250,000. Közvetlen irodáimhoz egy intelligens társat keresek. Vár-ucca 47.

Egy teljesen felszerelt gőzmosóda olcsó áron eladó. Bővebbet Jóó Mihályné Odorheiu.

UJ!
Nagy raktár férfi, fiú és gyermek ruhákban. Tavasz felöltők, raglánok, gumikabátok.

UJ!
Munkás öltönyök és nadrágok. - Meglepően olcsó, szabott árak. Külön mérték-utáni osztály.

RÉPÁTI ÉGVÉNYES GYÓGYÁSVÁNYVIZ.

35 esztendő óta forgalomban, a kül- és belföld leg-híresebb orvosai által ajánlva gyomor, vese, hólyag-bántalmak-nál, valamint köszvény- és reumatizmusnál.

FORRÁSKEZELŐSÉG:
E.O. & L. THEIL
BRASSÓ,
VASUT-UGCA 25 SZ.

Lelkiismeretes, tiszta kezelés, minden mesterséges befolyástól mentes, természetes termék. Borral vegyítve kellemes ízű. Kapható minden jobb vendéglőben, fűszer és ásványvíz üzletben.

Longines
7 GRANDS PRIX
Legpontosabb óra

Elvállal
építő munkákat és művészies kivitelű siremlékeket.

Márvány és gránitáru gyár
NAGY JÓZSEF
Brassó
Kut-ucca 50.

Raktáron
olcsó siremlékek és buformárványlapok.

Fehér sózott szalonna

fűrésztelepek részére. — Vidéki rendelések postacsomagban gyorsan és pontosan szállítanak. Hentesáru bevásárlásnál forduljon bizalommal

Bedners és Höhr szalámigyárhoz

Brassó, Hirsch-ucca 5 sz., ahol nagy választékban kap l-ső rendű felvágottat, sonkát, füstölt húst, füstölt és paprikás szalonnát, vaját, halkanervet, sajtot stb. Iparvállalatoknak és viszonteladónak árkedvezmény!

Figyelmes kiszolgálás! Szolid árak